

gnięciu brwi u niektórych, ale przecież słuzenie nauce byłoby dodatkowym argumentem na rzecz działalności ANR w nowych warunkach). Nieskromnie dodam, że przykładem realizacji tej idei mogą być dawne nasze badania 10 odmian bydła fryzyjskiego.

6. Podobny poligon do badań i wdrożeń stanowią niesprywatyzowane dotąd centra unasieniania zwierząt. Przykładem może tu być wdrażanie do praktyki selekcji genomowej buhajów, które nie może się obyć bez współpracy z krajowym środowiskiem naukowym, które jednak musi występować solidarnie, a nie spierać się, który ośrodek badawczy jest ważniejszy, jak to ma ostatnio miejsce.

7. Na podstawie własnych doświadczeń chciałbym zachęcić, szczególnie młodszych kolegów, do kolektywnego podejmowania tematów z włączeniem wielu placówek badawczych. Przykłady z przeszłości to np. „białko w żywieniu zwierząt” – ogólnokrajowy temat koordynowany swego czasu przez Akademię Rolniczą we Wrocławiu, czy sięgając do własnych inicjatyw – kolektywne badania nad przydatnością włoskich ras bydła mięsnego do krzyżowania towarowego z naszymi rasami bydła mlecznego, w których brały udział w skoordynowanej formie wszystkie katedry hodowli bydła w kraju.

8. Wiemy, że o pieniądze na badania jest coraz trudniej. Naturalnym jest zatem pytanie: czy można prowadzić badania bez grantów i ekstradotacji? Wiem, że wielu zaprotestuje, ale według mojego doświadczenia – niektóre można. Uczelnie i instytuty mają już dobrze wyposażone laboratoria i przygotowany personel techniczny, otrzymały od państwa rolnicze zakłady doświadczalne właśnie dla prowadzenia badań i dydaktyki. Wiele badań i obserwacji można prowadzić tam bezpłatnie, chyba że zakłady te będą traktować doświadczenia jako źródło dodatkowych wpływów, co niestety często ma miejsce. Inny przykład, to wykorzystanie magistrantów do zbierania materiałów w terenie. Szereg lat temu prowadziliśmy z prof. Barbarą Reklewską badania nad śmiertelnością cieląt w PGR. Ogromny materiał w terenie zbierało ok. 10 magistrantów, z których każdy napisał pracę magisterską z danych przydzielonego mu rejonu. My napisaliśmy uogólnienie dla skali kraju, cytując ich wkład. Ku

zadowoleniu wszystkich uczestników powstała ciekawa i ważna dla praktyki analiza, z pożytecznymi wnioskami. Sądzę, że jest wiele tematów możliwych do realizacji tą i podobnymi drogami. Jednak wtedy światła w naszych laboratoriach nie mogą gasnąć o godz. 15.

9. Byłoby truizmem podkreślanie znaczenia dla naszych zootechnicznych planów badawczych kontaktów i staży zagranicznych. Odnośnie jednak wrażenie, że obecnie często jest to niedoceniane w porównaniu z przeszłością, choć dawniej było to trudniejsze.

10. Ogromne możliwości przed naszymi programami badań zootechnicznych otwierają granty Unii Europejskiej. Ale tu nie wystarczy (choć złośliwi twierdzą, że pomagają) używanie w tytułach zgłaszanych propozycji badań modnych słów wytrychów, jak zrównoważony rozwój, innowacyjność, prozdrowotność itp. Prośby o granty z tego źródła winny rzeczywiście sugerować wniesienie czegoś nowego do nauki czy praktyki z zakresu zootechniki oraz nawiązywać do „wąskich gardeł” w krajowej produkcji zwierzęcej. Jest oczywiste, że warto podejmować trud w tym kierunku.

Zdaję sobie sprawę z tego, że artykułem tym daleko nie wyczerpałem problemu, jakim jest prowadzenie badań oraz uniwersyteckiej dydaktyki z zakresu produkcji zwierzęcej (którą należy traktować jako dział produkcji rolnej) we współczesnych społeczno-gospodarczych warunkach naszego kraju. Wzywam więc nasze związane z rolnictwem i zootechniką środowisko, a szczególnie jego młodsze pokolenie, do szerokiej dyskusji na ten temat. Łamy „Przeгляdu Hodowlanego” świetnie się do tego celu nadają.

Literatura: 1. **Horbańczyk J.O.** – Innowacyjność badań w obszarze nauk o zwierzętach. Referat, UR w Krakowie, czerwiec 2013. 2. **Jasiorowski H.**, 1963 – Znaczenie badań naukowych dla rozwoju produkcji zwierzęcej. Nowe Drogi 11. 3. **Jasiorowski H.**, 1980 – Jak lepiej kształcić inteligencję rolniczą? Wieś Współczesna 5. 4. **Jasiorowski H.**, 1991 – Biotechnologiczne nadzieje polskiej zootechniki. Post. Nauk Rol. 1-2. 5. **Jasiorowski H.**, 2010 – Należy odbrać owicie pojęcie badań stosowanych w rolnictwie. Przeg. Hod. 9. 6. Research and innovation for a sustainable livestock sector in Europe. An Animal Task Force White Paper EU. APRIL 2013. 7. **Szulc T.**, 2012 – Alternatywne funkcje zootechniki. Przeg. Hod. 7-9.

Rozstrzygnięcie VI edycji Konkursu na najlepszą pracę doktorską z zakresu nauk zootechnicznych

W Konkursie uczestniczyło 6 prac doktorskich (warunkiem zgłoszenia pracy jest wyciąg z protokołu z jej obrony wraz z dołączoną Uchwałą Rady Wydziału lub Rady Naukowej Instytutu o jej wyróżnieniu, podjętą na wniosek przynajmniej jednego z recenzentów zawarty w recenzji pracy) z 4 ośrodków naukowych:

– Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie: „Ocena warunków, celowości i efektywności stosowania własnej metody treningu habituacyjnego jałówek wysokocielnych w oborach wielkotowarowych” (autorka: dr Paulina Anna Abramowicz, promotor: prof. dr hab. Piotr Brzozowski); „Znaczenie populacji *ex situ* fenków (*Vulpes zerd*) w europejskich ogrodach zoologicznych w ochronie gatunku” (autorka: dr Anna Mękarska, promotor: dr hab. Wanda Olech-Piasecka);

– Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy: „Badania nad modyfikacją pierwotnych komórek płciowych kury” (autorka: dr Luiza Chojnacka-Puchta, promotor: prof. dr hab. Marek Bednarczyk); „Opracowanie metody hodowli *in vitro* komórek nabłonka jajowego kury (*Gallus gallus domesticus*)” (autorka: dr Katarzyna Kasperczyk, promotor: prof. dr hab. Marek Bednarczyk);

– Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: „Przydatność technologiczna i wartość odżywcza mleka krów 4 ras utrzymywanych w oborach wolnostanowiskowych i żywionych systemem TMR” (autorka: dr Monika Wójcik, promotor: prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk);

– Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie: „Zmiany jakości mięsa sarny europejskiej (*Capreolus capreolus* L.) w czasie przechowywania w modyfikowanej atmosferze” (autorka: dr Dorota Kubiak, promotor: dr hab. Tomasz Daszkiewicz, prof. UWM).

Komisja Konkursowa pod przewodnictwem prof. dr. hab. Zygmunta Litwińczuka, w składzie: prof. dr hab. Danuta Borkowska, prof. dr hab. Grażyna Jeżewska-Witkowska, prof. dr hab. Leszek Drozd, prof. dr hab. Henryk Grodzki i prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki, na posiedzeniu 17 lipca 2013 r. przyznała, zgodnie z regulaminem, po jednej nagrodzie I, II i III stopnia oraz jedno wyróżnienie. Oceniając prace brano pod uwagę: wartość naukową (poznawczą); wartość aplikacyjną, w tym głównie przydatność dla praktyki zootechnicznej; stosowane metody badawcze; dobór piśmiennictwa i formalną poprawność pracy.

I nagroda – dr **Luiza Chojnacka-Puchta** za pracę pt. „Badania nad modyfikacją pierwotnych komórek płciowych kury”. Praca wykonana w Instytucie Biotechnologii i Antybiotyków w Warszawie pod kierunkiem **prof. dr. hab. Marka Bednarczyka** z Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.

II nagroda – dr **Monika Wójcik** za pracę pt. „Przydatność technologiczna i wartość odżywcza mleka krów 4 ras utrzymywanych w oborach wolnostanowiskowych i żywionych systemem TMR”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr. hab. Zygmunta Litwińczuka** w Katedrze Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

III nagroda – dr **Paulina Anna Abramowicz** za pracę pt. „Ocena warunków, celowości i efektywności stosowania własnej metody treningu habituacyjnego jałówek wysokocielnych w oborach wielkotowarowych”. Praca wykonana pod kierunkiem **prof. dr. hab. Piotra Brzozowskiego** w Zakładzie Hodowli Bydła SGGW w Warszawie.

Wyróżnienie – dr **Dorota Kubiak** za pracę pt. „Zmiany jakości mięsa sarny europejskiej (*Capreolus capreolus* L.) w czasie przechowywania w modyfikowanej atmosferze”. Praca wykonana pod kierunkiem **dr. hab. Tomasza Daszkiewicza, prof. UWM** w Katedrze Towaroznawstwa i Przetwórstwa Surowców Zwierzęcych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Nagrody dla laureatów ufundowało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.